

Attraktiv hemtjänst
Trygghetskamera

Göteborgs
Stad

Trygghetskamera

– för dig som behöver tillsyn utan att bli störd.

*Frågor
&
Svar*

BAKGRUND

Vad är Trygghetskamera?

Svar: Trygghetskamera är en ny tillsynstjänst att välja på utöver traditionell tillsyn med besök i den enskildes hem. Tjänsten är enkelt uttryckt tillsyn via webbkamera och vänder sig till personer med biståndsbeslut om tillsyn men som av olika skäl inte vill ha besök av personal. Det kan till exempel vara att den enskilde är lättväckt eller blir orolig över att ha människor i sitt hem. Trygghetskamera är ett komplement vilket innebär att den enskilde aldrig avsäger sig traditionell tillsyn som alltid kommer att finnas tillgänglig vid behov eller önskan.

Tjänsten Trygghetskamera fungerar precis som den traditionella tillsynen, samma förutsättningar gäller. Det är en tittin-tillsyn i bägge fallen men med skillnaden att tillsynen sker på distans via Trygghetskameran av jourledare på Trygghetsjouren istället för besök av personal från hemtjänsten.

Varför erbjuder kommunen Trygghetskamera?

Svar: Det finns en stor efterfrågan på tjänster som ger ökad självständighet och valfrihet. Tjänsten möter behov av integritet och ger förutsättningar för en lugn och trygg natt. Det viktiga är att den enskilde själv får bestämma typ av tillsyn - via traditionell tillsyn med hembesök eller via teknik.

Införandet av Trygghetskamera är Göteborgs Stads första välfärdsteknologiska satsning och är en del i ett långsiktigt politiskt beslut att införa tio välfärdsteknologiska tjänster innan 2022.

Detta gör väl Göteborgs Stad för att spara pengar?

Svar: Nej, detta är en tjänst som erbjuds till de personer som behöver tillsyn men upplever obehag, inte trivs med traditionell tillsyn eller helt enkelt föredrar att få tillsyn utan hembesök. Det är en tillsyn utan att störa den enskilde. Det är en brukardriven tjänst, där den enskilde har möjlighet att själv bestämma hur han eller hon vill ha sin tillsyn utförd.

Betyder detta att personal kommer att sparas in?

Svar: Nej, det handlar inte om att spara in på personal. Tvärtom, andelen äldre ökar och Göteborgs Stad ser att det finns ett stort framtida behov och utmaning att möta kommande omsorgsbehov. Göteborgs Stad satsar på att utveckla omsorgen inom området välfärdsteknologi och först ut i den

satsningen är Trygghetskamera. Förutom att erbjuda en större valfrihet att välja omsorgsform som passar den enskilde bäst möjliggör omsorgstjänsten Trygghetskamera att personal och varma händer finns där de verkligen behövs.

Varför införs detta just i Göteborg Stad?

Svar: Framförallt är det de goda resultaten och responsen från alla, både användare och personal, som tidigare testat liknande tjänster i pilotprojekt som drivit på utvecklingen och beslutet att införa Trygghetskamera i Göteborg. Tjänsten är redan ganska vanlig i ett flertal kommuner runt om i Sverige och än fler är på väg att införa den.

TILL DEN ENSKILDE

Vem kan få Trygghetskamera?

Svar: Trygghetskamera är en tjänst som vänder sig till dig med biståndsbeslut om tillsyn.

Varför ska jag välja Trygghetskamera?

Svar: Tjänsten vänder sig dig som behöver tillsyn utan att bli störd, exempelvis om du är lättväckt, sover oroligt eller helt enkelt inte vill ha personligt besök i hemmet.

INTEGRITET

Är det frivilligt?

Svar: Ja, det är helt frivilligt, den enskilde kan fritt välja typ av utförande på sin tillsyn, ordinarie tillsyn med hembesök eller Trygghetskamera. Trygghetskameran kan när som helst avslutas av den enskilde som då istället får ordinarie tillsyn. På så sätt är det enkelt att prova på tjänsten för att se hur den fungerar.

Kan tjänsten avbrytas när som helst?

Svar: Ja, den enskilde kan avbryta när som helst om han eller hon inte är nöjd med tjänsten. Den enskilde kan också välja att inte ha tillsyn via Trygghetskamera vid exempelvis vid besök av anhöriga, närstående eller liknande.

Är detta en del av övervakningsområdet?

Svar: Nej, detta är en valfri tjänst för att öka valmöjligheten, självständigheten och självbestämmandet för den enskilde. Trygghetskameran erbjuder en valmöjlighet för den enskilde som inte vill ha besök att själv få välja en ostörd tillsyn.

Är det verkligen moraliskt försvarbart att bevaka människor på detta sätt?

Svar: Detta är ingen form av bevakning. Det är ett komplement till den ordinarie tillsynen och valfritt. Tjänsten är en titt-in tillsyn i cirka 30 sekunder och görs enbart vid de tillfällen som gemensamt överenskommits. Övriga tider kan kameran inte användas.

Men detta är väl ändå ett stort intrång i privatlivet?

Svar: Trygghetskameran är en titt-in tillsyn liknande den traditionella tillsynen. Skillnaden här är att den enskilde inte behöver få hem personer i sitt hem vilket av många kan upplevs som obehagligt eller störande. Den enskilde väljer själv om han eller hon vill ha tjänsten som ett komplement till traditionell tillsyn. Detta är en valmöjlighet och trygghetslösning för den som vill välja en annan tillsyn än den traditionella. För många är det också en fråga om integritet att inte få besök av personer i sitt hem, särskilt under natten.

Vad säger lagen om detta (Socialstyrelsen, IVO, Datainspektionen)?

Svar: Göteborgs Stad har stämt av med Socialstyrelsen, Inspektion för vård och omsorg (IVO) och Datainspektionen. Under förutsättning att biståndsbeslutet är noga utrett och att den enskildes bästa beaktas samt att denne ger sitt samtycke så är det i sin ordning. Precis som vid en ordinarie tillsyn.

Och hur vet ni att de förstår vad de tackat ja till om de har demens?

Svar: Trygghetskamera kan passa personer med kognitiv svikt som har svårt att känna igen ansikten eller blir nervösa och oroliga av främmande människor i sitt hem.

Vid erbjudande om Trygghetskamera ser biståndshandläggaren till den enskildes bästa, en individuell bedömning utifrån den enskildes situation. Precis som vid övriga beslut, exempelvis traditionell tillsyn, görs det i samförstånd med den enskilde så att han eller hon, i den mån det är möjligt, förstår innebörden av biståndsbeslutet. Det finns tydliga och klara rutiner för hur den enskilde och anhöriga informeras när en tjänst erbjuds till personer med kognitiv svikt. Detta innebär att personer som inte vill ha en sådan tjänst eller där det inte passar kommer inte att erbjudas tjänsten.

Hur går tillsynen till?

Svar: Det är en "titt-in" tillsyn via webbkamera i ca 30 sekunder. Tillsyn görs enbart till personer som

sagt ja till tjänsten samt vid överenskomna tillfällen i enlighet med biståndsbeslutet. Det är utbildade och behöriga medarbetare på Trygghetsjouren som utför tillsynerna. Samma medarbetare som idag arbetar med att hjälpa till vid trygghetslarmen.

Hur ofta/länge tittar jourledaren i kameran?

Svar: I ca 30 sekunder. Tillsynen sker så många gånger som biståndet anger och önskats av den enskilde och vid överenskomna tidsintervaller.

Kan vem som helst titta?

Svar: Nej, det är bara ordinarie personal på Trygghetsjouren som kan göra tillsynen. Alla som får behörighet till Trygghetskamera har en personlig inloggning. Inga vikarier eller tillfällig personal får inloggningsbehörighet.

TRYGGHET

Hur snabbt kommer personal om den enskilde skulle behöva hjälp?

Svar: Om den enskilde inte är synlig under tillsynstillfället, exempelvis inte ligger i sängen, görs en ny tillsyn inom 20 minuter. Om personen fortfarande inte är synlig ringer Trygghetsjouren hem till den enskilde för att säkerställa att allt är bra, därefter görs ett hembesök. Skulle Trygghetsjouren se något som ser onormalt ut, till exempel att den enskilde ramlat vid sängen, åker hemtjänsten ut direkt.

Kan ni se om personen är död?

Svar: Nej, det är en svår fråga att svara på, oavsett om det är med kamera eller inte – vi kan inte veta det säkert, men ser jourledaren något ovanligt – då åker hemtjänsten omedelbart ut precis som vid ett larm.

Men då kan ju folk ligga och dö utan att ni märker det?

Svar: Ja, många somnar in helt normalt hemma, precis som de kan göra vid ordinarie tillsyn. Finns det dock uppenbar risk för att omsorgstagaren är döende eller är mycket sjuk kommer inte Trygghetskamera att erbjudas.

Vad händer om det är fel på kameran?

Svar: Vid fel på kamera eller om Trygghetsjouren ser något onormalt – då åker hemtjänsten ut direkt på tillsyn för att se till att allt är bra.

Hur vet den enskilde att medarbetarna på Trygghetsjouren tittar – har tittat?

Svar: Tillsyn med Trygghetskamera kan endast utföras i enlighet med biståndsbeslutet, det vill säga att tillsynen sker i enlighet med klockslagen som anges i biståndsbeslutet. Det innebär att Trygghetskameran är helt stängd och låst för användning all övrig tid. Vem, när och hur länge jourledaren på Trygghetsjouren tittat går att läsa ut av dataloggen vilken följs upp kontinuerligt.

Sparas det bilder?

Svar: Nej, ingenting sparas, lagras eller filmas vid tillsynen, det är endast en titt-tillsyn i ögonblicket, precis som vid traditionell tillsyn.

Hur vet jag som medarbetare att tillsyn inte görs när jag är på plats ?

Svar: Tillsyn med Trygghetskamera är planerad till särskilda tidsintervall och utförs aldrig om andra besök hos den enskilde är inplanerade. Vare sig man är där som medarbetare eller anhörig. Om det ändå skulle finnas någon på plats vid tillsynen så avslutas den direkt.

BUDSKAP

- 1. Trygghetskamera - för dig som behöver tillsyn utan att bli störd**, dag som natt.
- 2. Trygghetskamera är ett fritt val** – den enskilde väljer själv helt efter eget önskemål vilken tillsyn som passar bäst enligt biståndsbeslutet - Trygghetskamera, traditionell tillsyn med hembesök eller en kombination av bägge.
- 3. Trygghetskamera - ett lugnt och tryggt alternativ för brukare med kognitiv svikt eller demens** – Forskning och studier visar att brukare med kognitiv svikt eller demens som har svårt att känna igen ansikten kan bli rädda och oroliga vid traditionell tillsyn. För dessa kan Trygghetskamera erbjuda ett lugnt och tryggt tillsynsalternativ, vilket har visat sig fungera mycket bra i olika undersökningar.

Hur vi använder ord är budskap i sig...

Hur och vilka ord vi använder har betydelse för hur det vi säger tolkas och uppfattas. Detta är särskilt viktigt när vi pratar om eller beskriver tjänsten

Trygghetskamera. Trygghetskamera ska beskrivas som en *tillsyn – inte övervakning*, vilket är lätt hänt. Ordet övervakning ska i alla sammanhang undvikas då det ger en helt obehövlig negativ och felaktig uppfattning av tjänsten och dess funktion. Trygghetskamera är en kameratillsyn på gemensamt överenskomna tidpunkter och inget annat! En tittin-tillsyn via kamera på samma sätt som en ordinarie tillsyn.

VÄLFÄRDSTEKNOLOGI

Välfärdsteknologi är ett paraplybegrepp för kunskapen om och användandet av teknik som kan bidra till ökad trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet för den enskilde och deras anhöriga. Välfärdsteknologi kan även stödja eget boende och förebygga eller komplettera vård- och omsorgsbehov. Exempel på välfärdsteknologi är Trygghetskamera, GPS-larm, bildtelefoni och digitala trygghetslarm.

Trygghetskamera är Göteborgs Stads första välfärdsteknologiska tjänst och är en del av ett politiskt beslut om en långsiktig satsning på tjänster inom teknologi. Tjänsten Trygghetskamera rymms inom programmet Attraktiv Hemtjänst som har i uppdrag att införa tio tjänster via välfärdsteknologi före 2022.

Något du undrar över?

Kontakta Trygghetsjouren på telefonnummer 031 – 365 85 85.